

Uttalelse om god bokføringsskikk GBS 5

Vedtatt 2. mai 2006. ~~Endret~~Oppdatert 12. mars 2007, 10. desember 2007, 26. september 2014.

Utstedelse av ~~salgsdokumentasjon~~dokumentasjon av ~~rabatter,~~ markedsstøtte mv.

Formatert: Skrift: 16 pkt, Fet

Spørsmål

Hvem skal utstede ~~salgsdokumentasjon~~fordokumentasjon av rabatter, bonus, markedsstøtte, hylllestøtte mv?

Lov og forskrift

Etter bokføringsloven § 10 skal dokumentasjon av bokførte opplysninger utstedes med et korrekt og fullstendig innhold, og vise de bokførte opplysningens berettigelse. Bokføringsforskriften § 5-2-1 første ledd krever at ~~salgsdokumentasjon~~salgsdokumentet skal utstedes av selger, med mindre annet er bestemt i lov eller forskrift. Kjøper kan utstede ~~dokumentasjon~~salgsdokumentet når selger ikke er bokføringspliktig. Ved salg av vare hvor det mottas innbytte, kan en av partene i handelen utstede felles salgsdokument¹.

Følgende bokføringspliktige kjøpere kan utstede ~~salgsdokumentasjon~~salgsdokumentet på vegne av selger, jf. ~~forskriften~~forskriftens § 5-2-1 tredje ledd:

- foreninger og samvirkelag som hovedsakelig tilvirker eller forhandler produkter fra medlemmenes fiske, skogbruk eller gårdsbruk med binæringer, samt hagebruk, gartneri, husdyrhold og reindrift, og som foretar avregning ved alle sine kjøp av produkter fra medlemmer og ikke-medlemmer
- andre tilvirkere eller forhandlere som kjøper opp produkter som nevnt i bokstav a) direkte fra produsent og som har tillatelse til å anføre avgift i salgsdokumentet etter merverdiavgiftsforskriften § 15-~~411~~-1 tredje ledd
- husflidsutsalg som kjøper produkter fra hjemmeprodusenter av håndverks- og husflidsarbeid
- andre forretninger som kjøper opp produkter som nevnt i bokstav c) og som har tillatelse til å anføre avgift i salgsdokumentet etter merverdiavgiftsforskriften § ~~15-411~~-2
- kjøpere som ~~hele~~hele ~~alle~~alle ~~besitter hele~~ eller ~~delvis~~delvis ~~beregner~~beregner ~~deler av materialet for beregning av~~ omfang, vekt, kvalitet eller lignende som grunnlag for utbetaling av provisjon eller annet vederlag til selgeren. Salgsdokumentet skal i tilfelle utstedes av kjøper på grunnlag av en skriftlig, underskrevet avtale om dette. Avtalen skal oppbevares av både kjøper og selger. Det skal fremgå av salgsdokumentet at det er utstedt av kjøper. Kjøperen skal dessuten oppbevare annen dokumentasjon som underbygger salgsdokumentets innhold i 3 år og 6 måneder etter

¹ Jf. GBS 8 Bokføring av innbytte

regnskapsårets slutt. Kjøperen skal, ved jevnlig å ta utskrift fra Enhetsregisteret eller lignende, dokumentere om selgeren er registrert i Merverdiavgiftsregisteret.

~~Bokføringspliktige kjøpere som utsteder salgsdokumentasjon på vegne av selger etter forskriften § 5-2-1 tredje ledd Ved formidling kan i stedet for fortløpende nummerering av hver enkelt selgers salgsdokument, anføre iformidler utstede salgsdokumentet hvor mye som er avregnet overfor vedkommende selger hittil i regnskapsåret til kunden på vegne av selger, jf. bokføringsforskriften § 5-1-3 annet 2-1 a første ledd.~~

Etter bokføringsforskriften § 5-2-98 første ledd kan Skattedirektoratet ved enkeltvedtak gjøre ytterligere unntak fra bestemmelsen i § 5-2-1 om at ~~salgsdokumentasjon~~salgsdokumentet skal utstedes av selger.

Vurdering

~~Etter bokføringsreglene Hovedregelen er at det er selgeren som skal selger utstede salgsdokumentasjon salgsdokumentet, jf. bokføringsforskriften § 5-2-1 første ledd. Det er da naturlig at dokumentasjon knyttet til av salgsinntektsreduksjoner også skal utstedes av den samme bokføringspliktige som har hatt salget selgeren. Dette vil gjelde blant annet bonuser og rabatter. Det fremgår ikke direkte plisitt av ordlyden i bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav e) at salgsdokument for dokumentasjon av salgsinntektsreduksjoner kan utstedes av kjøper. Det følger imidlertid av intensjonen med bestemmelsen at unntaket i den grad det er bestemmelsens bokstav e) at dersom kjøper som helt alene besitter hele eller delvis sitter med beregningsgrunnlaget, skal salgsdokumentet kunne deler av materialet for beregning av salgsinntektsreduksjonen, så kan dokumentasjonen av salgsinntektsreduksjonen utstedes av kjøper. Det er dermed i utgangspunktet en forutsetning at ikke selger i tillegg sitter med hele beregningsgrunnlaget. Dersom det er tilfelle, må det søkes om dispensasjon etter forskriften § 5-2-9 for at kjøper skal kunne utstede dokumentasjonen salgsinntektsreduksjonen.~~

~~Dersom kjøper har utstedt salgsdokumentasjonen etter bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd, kan kjøper også utstede dokumentasjonen for salgsinntektsreduksjonene. Det kan stilles spørsmål ved om denne forutsetningen også gjelder i en situasjon hvor kjøperen har utstedt salgsdokumentet i medhold av § 5-2-1 tredje ledd bokstav e), men hvor begge parter besitter grunnlaget for å utstede dokumentasjonen for salgsinntektsreduksjonen. I en slik situasjon vil det ofte foreligge rutiner og systemer som baserer seg på at kjøperne utsteder dokumentasjonen mellom partene, og det er lite formålstjenlig å stille krav om en avvikende rutine for eventuelle salgsinntektsreduksjoner. Det legges følgelig til grunn at dersom kjøper har utstedt salgsdokumentet etter forskriftens § 5-2-1 tredje ledd, kan kjøper også utstede dokumentasjonen av salgsinntektsreduksjonen, uavhengig av om også selger besitter hele materialet for beregning av salgsinntektsreduksjonen.~~

~~I andre tilfeller hvor vilkårene i forskriften ikke er oppfylt, må det søkes om dispensasjon etter forskriftens § 5-2-8 for at kjøper skal kunne utstede dokumentasjonen av salgsinntektsreduksjonen.~~

Spørsmålet er videre om markedsstøtte, hyllestøtte mv. er en reduksjon av tidligere salg eller betaling for en tjeneste. Markedsstøtte, hyllestøtte mv. har klare likhetstrekk med

reklametjenester. Dersom selger av varen for eksempel betaler for en gunstig plassering av varen hos kjøper eller betaler for kjøpers markedsaktiviteter for selgers produkter, anses dette som tjenesteleveranse fra kjøper. Det vil da være selger av reklametjenestene som skal utstede ~~salgsdokumentasjonen~~ salgsdokumentet. I den grad det kun er kjøper som ~~helt eller delvis sitter med alene besitter~~ beregningsgrunnlaget for reklametjenesten, kan salgsdokumentet utstedes av kjøper etter bokføringsforskriften § 5-2-1 tredje ledd bokstav e).

Konklusjon

Det må i hvert enkelt tilfelle vurderes om rabatter, bonuser, markedsstøtte, hyllestøtte mv. er en

- rabatt på tidligere salg- (salgsinntektsreduksjon), eller
- betaling for en tjeneste.

Dersom ~~dette vederlaget~~ er ment som en ren rabatt på tidligere salg, skal ~~salgsdokumentasjonen~~ dokumentasjonen av salgsinntektsreduksjonen i utgangspunktet utstedes av den som gir rabatten/bonusen, ~~dvs. det vil si~~ selger av varene/tjenestene rabatten er knyttet til. Dette gjelder selv om rabatten/bonusen avregnes en gang i året. I de tilfeller selger ~~bare delvis innehar ikke besitter hele~~ beregningsgrunnlaget for ~~vederlaget~~ salgsinntektsreduksjonen, kan ~~salgsdokumentet~~ dokumentasjonen utstedes av kjøper.² Det samme gjelder dersom kjøper har utstedt ~~salgsdokumentasjonen~~ salgsdokumentet som ~~rabattens~~ salgsinntektsreduksjonen knytter seg til, uavhengig av om også selger besitter hele beregningsgrunnlaget for salgsinntektsreduksjonen.

Dersom det betales for en separat tjeneste, ~~f.eks. for eksempel~~ en reklametjeneste, skal ~~salgsdokumentasjonen~~ salgsdokumentet i utgangspunktet utstedes av den som yter tjenesten. I de tilfeller selger ~~bare delvis innehar kjøper alene besitter hele eller deler av~~ beregningsgrunnlaget for vederlaget, mens selger ikke besitter et fullstendig beregningsgrunnlag, kan salgsdokumentet utstedes av kjøper.⁴

~~For at kjøper skal kunne utstede salgsdokumentasjonen må det være avtalt mellom partene og det skal fremgå av salgsdokumentet at det er utstedt av kjøper.~~

~~Dersom både kjøper og selger sitter med hele beregningsgrunnlaget, må det søkes om dispensasjon etter forskriften § 5-2-9 for at kjøper skal kunne utstede dokumentasjonen.~~

² Setningen er endret 10. desember 2007.